

Участь Українського молодіжного руху сімейних лікарів у роботі науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сімейна медицина – фундамент охорони здоров'я України» (22–23 жовтня 2015 р., м. Київ)

О.В. Заремба-Федчишин, В.І. Ткаченко

Український молодіжний рух сімейних лікарів

22–23 жовтня 2015 р. у Національній медичній академії післядипломної освіти (НМАПО) імені П.Л. Шупика у м. Києві відбулася науково-практична конференція з міжнародною участю «Сімейна медицина – фундамент охорони здоров'я України», яка включена до Реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій МОЗ та НАМН України у 2015 р.

Організаторами конференції були Міністерство охорони здоров'я України, НМАПО імені П.Л. Шупика та Українська асоціація сімейної медицини.

Роботу сесії Українського молодіжного руху сімейних лікарів відкрили директор Інституту сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика професор Олег Григорович Шекера (м. Київ) та академік АВО України, професор, почесний президент УАСЛ Євгенія Хомівна Заремба (м. Львів). Професор О.Г. Шекера урочисто привітав усіх присутніх на секційному засіданні молодіжного руху сімейних лікарів України та побажав плідної праці. Особливо звернув увагу на проблеми управління кадровими ресурсами, про що свідчить кадровий дефіцит медичних працівників, особливо у сільській місцевості, та наявність їхнього дисбалансу (село–місто, схід–центр–захід) між спеціалістами первинної ланки (педіатри, сімейні лікарі, терапевти) і «вузкими спеціалістами», зазначив низький соціальний захист медичних працівників та зменшення престижу професії, окремо відзначено наявність некерованої міграції медичних працівників з України до Європи і США – ефект «доміно».

Професор Є.Х. Заремба привітала учасників секції з початком її роботи, побажала плідної діяльності, творчих успіхів, натхнення, здійснення мрій і сподівань.

Надзвичайно важливо, що з 2009 року у складі Української асоціації сімейної медицини створено Український молодіжний рух сімейних лікарів, який очолює і проводить велику роботу доцент кафедри сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика, канд. мед. наук В.І. Ткаченко (м. Київ). Український молодіжний рух сімейних лікарів є частиною міжнародного молодіжного руху. Однією із структурних робочих груп Всесвітньої та Європейської організації сімейних лікарів (WONCA). Молоді сімейні лікарі, науковці тепер мають можливість брати участь у міжнародних програмах, конференціях, з'їздах, обмінюватися досвідом з вирішення проблем розвитку сімейної медицини у світі.

Головуючими на засіданні Українського молодіжного руху сімейних лікарів були доцент кафедри сімейної медицини Львівського національного медичного університету (ЛНМУ) імені Данила Галицького канд. мед. наук Олена Заремба-Федчишин та голова студентського самоврядування Інституту сімейної медицини, клінічний ординатор кафедри сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика Христина Кухарчук.

Провідна мета, що була визначена на конференції, а саме:

Президія на засіданні Українського молодіжного руху сімейних лікарів директор Інституту сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика професор Олег Григорович Шекера (м. Київ) та академік АВО України, професор, почесний президент УАСЛ Євгенія Хомівна Заремба (м. Львів), доцент кафедри сімейної медицини Львівського національного медичного університету (ЛНМУ) імені Данила Галицького канд. мед. наук Олена Заремба-Федчишин та голова студентського самоврядування Інституту сімейної медицини, клінічний ординатор кафедри сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика Христина Кухарчук

удосконалення й розширення меж застосування різних напрямків діяльності сімейного лікаря, полягала у застосуванні методів діагностики та лікування захворювань серцево-судинної системи, ревматологічних та ендокринних хвороб, розборі клінічних випадків та обговоренні програм з обміну досвідом сімейних лікарів молодіжного руху Vasco Da Gama. Результати проведених робіт були представлені у доповідях фахівців з різних медичних закладів України: НМАПО імені П.Л. Шупика, Національного медичного університету імені О. Богомольця, ЛНМУ імені Данила Галицького.

Згідно з програмою конференції з першою доповіддю «Програма з обміну досвідом молодіжного руху сімейних лікарів Васко да Гама» виступили канд. мед. наук, доцент кафедри сімейної медицини Вікторія Іванівна Ткаченко та канд. мед. наук, доцент кафедри сімейної медицини Олена Віталівна Заремба-Федчишин (м. Львів). Автори свою до-

повідь розпочали з того, що з 2004 року створено міжнародний молодіжний рух сімейних лікарів, який бере активну участь у розв'язанні питань щодо поліпшення якості навчання сімейних лікарів, викладанні сімейної медицини, проведенні наукових досліджень, підвищенні кваліфікації молоді та забезпечує обмін досвідом між молодими сімейними лікарями країн світу. Зазначено, що у кожній з країн-учасниць є свій локальний національний рух молодих сімейних лікарів, який має свою раду та такі самі за напрямком роботи 5 робочих груп, що працюють за відповідними напрямками та забезпечують упровадження в країні рекомендацій Європейської Ради Руху Vasco Da Gama. Сьогодні в Україні створено оргкомітет національного руху молодих сімейних лікарів, який очолює доцент В.І. Ткаченко – член Європейської Ради Руху Vasco Da Gama. Завданням для України на майбутнє є розширення та активна діяльність національного молодіжного руху, що буде надавати можливість молодим спеціалістам заявити про свої проблеми, запропонувати зміни щодо покращання навчання та умов праці сімейних лікарів, обмінятися досвідом із сімейними лікарями європейських країн, а головне, втілити цей досвід в Україні. До руху автори запросили приєднатися майбутніх та молодих сімейних лікарів віком до 35 років зі стажем роботи сімейного лікаря до 5 років. Активна робота руху дозволить прискорити становлення сімейної медицини в Україні, підвищити статус та авторитет професії в цілому.

У 2014 році у м. Утрехті та м. Амстердамі (Нідерланди) відбулося чергове засідання руху, основними напрямками роботи були: відвідування амбулаторії сімейного лікаря, участь у конференції, відвідування медичного вишу, участь у засіданнях з обговоренням і порівнянням організації роботи сімейної медицини та навчання в різних країнах. Основні питання роботи сімейних лікарів – як зупинити вірус та розробка нових комп'ютерних цифрових можливостей у первинній ланці медичної допомоги у різних країнах світу.

Змістовною була доповідь «Застосування комбінованих гіпотензивних засобів (трітаце, трітаце плюс) у практиці сімейного лікаря» (автори О.В. Заремба-Федчинин та М.В. Садловська – лікар-терапевт ЛОДК ЛДКЦ м. Львова), основна увага у якій була зосереджена на актуальності проблеми поширеності артеріальної гіпертензії (АГ) та зростанні частоти її виявлення, що є свідченням ефективної роботи закладів охорони здоров'я, які надають первинну медичну допомогу.

М.В. Садловська – лікар-терапевт ЛОДК ЛДКЦ м. Львова

Відзначено, що випадкові, несистематичні вимірювання АТ не завжди свідчать про наявність чи відсутність АГ, і лише визначення АТ протягом доби є найбільш інформативним методом у вивченні хроніологічних показників, оцінювання яких необхідне для точної інтерпретації різноманітних клінічних проявів щодо захворювання, встановлення його характеру, визначення ефективності лікувальних заходів та оцінки прогнозу захворювання. У роботі були представлені і власні результати. Доведено, що у пацієнтів молодого віку із вперше виявленою АГ перевагу слід надавати препаратам групи АПФ, а саме – раміприлу, а потім

застосування трітаце плюс та трітаце довело свою високу ефективність та задовільну переносимість.

Із зацікавленням слухали присутні доповідь аспіранта кафедри сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика Валерії Ватаги «Вплив додаткових факторів ризику на розвиток атеросклерозу та ІХС у осіб з нормальними показниками ліпідного обміну», у якій йшлося про те, що і надалі серцево-судинні захворювання (ССЗ) посідатимуть провідне місце серед причин смертності дорослого населення України. Незважаючи на це традиційні фактори не повною мірою висвітлюють ризик їхнього виникнення, тому сучасні дослідження спрямовані на пошук додаткових (нетрадиційних) факторів ризику (ФР), які могли б допомогти у своєчасному виявленні таких пацієнтів та попередити ризик розвитку ССЗ. Автором приведені переконливі результати, що визначення фібриногену, С-реактивного білка, сечової кислоти, ТКІМ та КПІ можуть бути використані як додаткові ФР ССЗ в осіб без дисліпідемії.

У своїй доповіді «Питання профілактики серцево-судинної патології у пацієнтів з гіпотиреозом в практиці сімейного лікаря» клінічний ординатор кафедри сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика Христина Кухарчук показала рівень прихильності пацієнтів до лікування та пошуку кардіоваскулярних ФР серед кардіологічних і терапевтичних хворих із субклінічним гіпотиреозом (СГ). Результатом проведеного дослідження було те, що у більшості пацієнтів відзначено низьку прихильність до лікування антигіпертензивними та ліпідознижувальними лікарськими засобами. Крім того, відзначено, що пацієнти з надлишковою масою тіла не дотримуються рекомендацій з корекції способу життя. Тому велика надія покладається на лікарів первинної ланки, які повинні приділяти більше уваги проведенню лікувально-профілактичних заходів ССЗ у пацієнтів з СГ з метою зменшення гострих кардіоваскулярних ускладнень у даної групи пацієнтів.

Яна Садовнік (клінічний ординатор кафедри сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика) звернула увагу на важливі питання виникнення синдрому агранулоцитозу при застосуванні антитіреїдних препаратів, частота якого в популяції коливається у діапазоні від 0,3% до 0,6%. У своїй доповіді «Клінічний випадок агранулоцитозу у загальнолікарській практиці» дану проблему висвітлено на прикладі наведеного випадку з практики, що доводить необхідність лікарю первинної ланки більше уваги приділяти контролю і моніторингу побічних явищ мерказолілу як цитостатичного препарату, що часто зумовлює побічні реакції (агранулоцитоз) і може бути причиною смерті у 21,5% випадків.

Доповідачі Ольга Заремба (канд. мед. наук, асистент кафедри сімейної медицини ЛНМУ імені Данила Галицького) та Ірина Найдя (лікар-терапевт 1-ї МКЛ м. Львова) представили роботу: «Динаміка ліпідного спектра крові у хворих на прогресуючу стенокардію при застосуванні метаболічної терапії». Доповідь присвячена покращанню ефективності лікування хворих на прогресуючу стенокардію шляхом призначення до загальноприйнятого лікування стенокардії метаболічної терапії (тівертіні), що має не-

Ірина Найдя – лікар-терапевт 1-ї МКЛ м. Львова

прямую гіполіпідемічну дію, яка була доведена на отриманих позитивних результатах змін фракцій ліпідів.

У доповіді «Лікування стабільної стенокардії II–III ФК з ЧСС більше 80 уд/хв в практиці сімейного лікаря» канд. мед. наук, асистент кафедри внутрішньої медицини № 1 ЛНМУ імені Данила Галицького Зоряна Олегівна Білоус зазначила, що ЧСС є незалежним фактором ризику смерті та серцевої недостатності у пацієнтів зі стабільною стенокардією. Незважаючи на те що β -блокатори є препаратами першого ряду у даній категорії хворих, для їхнього титрування потрібен час, а побічні ефекти можуть обмежувати застосування препарату в необхідній дозі, тому альтернативним препаратом для зменшення ЧСС є івабрадин. Автором доведено, що івабрадин покращує систолічну і діастолічну функції лівого шлуночка, зменшує частоту нападів стенокардії, підвищує толерантність до фізичного навантаження, зменшує дозу нітратів.

Цікавою була доповідь О.В. Заремби-Федчишин та О.В. Заремби «Лікування ревматоїдного артриту у хворих із серцево-судинними захворюваннями», де зазначено, що однією з основних причин смерті у популяції пацієнтів із ревматоїдним артритом (РА) в останні 25–30 років є розвиток ССЗ, а ризик розвитку в них ІХС та прогресування СН у 1,5 рази вищий порівняно із середньопопуляційним показником. Зазначено, що усім пацієнтам із РА (незалежно від віку, статі і тривалості захворювання) необхідно проводити корекцію наявних традиційних ФР розвитку ССЗ на фоні «агресивного» лікування та контролю активності запального процесу основного захворювання. У роботі приведені практичні рекомендації та можливості застосування для сімейних лікарів визначення ступеня СС-ризiku, використовуючи шкалу SCORE, Рейнольдса та алгоритм QRISK2 (за допомогою онлайн калькуляторів), а із препаратів вибору у даній групі хворих перевагу слід надавати призначенню мелоксикаму (мовіксикам ОДТ).

Завершила наукову програму конференції доповідь «Системні васкуліти: діагностика та лікування», яку представила канд. мед. наук, асистент кафедри внутрішньої медицини № 2 ЛНМУ імені Данила Галицького Олена Олександрівна Зімба. У виступі були висвітлені актуальні питання діагностики та лікування системних васкулітів (СВ). Наголошено, що СВ зовсім безпідставно вважають рідкісними хворобами, а системність ураження, наявність величезної кількості «клінічних масок», недостатня настороженість лікарів зумовлюють

складність своєчасної діагностики та лікування СВ. Наслідком цього є встановлення правильного діагнозу на пізніх стадіях хвороби, а у низці випадків – лише під час секційного дослідження.

Підкреслено, що існує проблема розробки оптимальної класифікації СВ, а сучасні класифікації васкулітів не базуються на етіологічному принципі і не включають усі патогенетичні, патогістологічні та клінічні особливості цієї складної групи хвороб. Прогноз для життя хворих на СВ залежить від своєчасності встановлення діагнозу та призначення відповідного лікування.

Підсумок конференції підвела професор Є.Х. Заремба. Матеріали конференції нараховували понад декілька десятків науково-дослідних робіт, що знайшли своє місце та відображення у доповідях, мультимедійних експозиціях, постерній сесії.

Під час спільного заходу презентували надзвичайно цікаві доповіді, відповідно до яких ставили додаткові запитання, велику увагу було приділено їхньому обговоренню. Проведення науково-практичних конференцій має важливе теоретичне і практичне значення в удосконаленні стратегії реформування, у повсякденній роботі та покращенні медичного забезпечення населення. У підсумковій дискусії учасники науково-практичної конференції оцінили актуальність представлених матеріалів та висловили подяку за високий рівень організації та проведення конференції.

Обговоривши науково-практичні проблеми удосконалення рівня діагностики та лікування на первинній ланці медичної допомоги з погляду молодого спеціаліста, учасники на секційному засіданні молодіжного руху науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сімейна медицина – фундамент охорони здоров'я України» запропонували:

1. Надалі і більш активно сприяти розширенню програм міжнародного співробітництва та партнерства щодо обміну досвідом сімейних лікарів молодіжного руху різних країн світу.
2. Проводити подальші науково-практичні заходи, що у майбутньому можуть стати цінним внеском у практичний вихід нових рекомендацій щодо діагностики, лікування, прогнозування, скринінгу, профілактики різних захворювань на первинному рівні медичної допомоги.
3. Сприяти поширенню інформації серед молодих науковців – сімейних лікарів, що вболівають за майбутнє сімейної медицини та бажають приєднатися до Українського молодіжного руху сімейних лікарів шляхом подачі резюме на адресу: wtk@ukr.net

Асистент кафедри внутрішньої медицини № 2 ЛНМУ імені Данила Галицького Олена Олександрівна Зімба

**Доповідь
О.В. Заремби-Федчишин**

Сведения об авторах

Ткаченко Виктория Ивановна – Кафедра семейной медицины Национальной медицинской академии последипломного образования имени П.Л. Шупика, 04112, г. Киев, ул. Дорогожицкая, 9. E-mail: wtk@ukr.net

Заремба-Федчишин Елена Витальевна – Кафедра семейной медицины Львовского национального медицинского университета имени Данила Галицкого, 79010, г. Львов, ул. Пекарская, 69

Статья поступила в редакцию 04.02.2016